

ANBAR OTINNING "RISOLAYI SIYOHDON" ASARIDA AYOLLAR TASVIRI

Qurbanova Sevinch Qahramonovna

Toshkent shahar Yakkasaroy tumani

*Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat akademik litseyi ona tili va
adabiyot fani katta o'qituvchisi*

Annotatsiya. Anbar Otinning "Risolayi siyohdon" asarida ayollar tasviri o'ziga xos va murakkabdir. Bu asarda ayollar faqatgina jamiyatning bir qismi sifatida emas, balki ijtimoiy va madaniy hayotning markaziy elementlari sifatida tasvirlanadi. Oltinning ayollarni tasvirlashdagi yondashuvi, ularning ruhiy holatlarini, muammolarini va ichki dunyosini chuqur tahlil qilishga qaratilgan. Ayollarning jamiyatdagi o'rni, ularning imkoniyatlari va cheklovlari, shuningdek, erkinlik va o'z-o'zini anglashga bo'lgan intilishi asar davomida o'rganiladi.

Kalit so'zlar. Ayollar tasviri, Ijtimoiy roli, Ruhiy holat, Ichki dunyo, Erkinlik, O'z-o'zini anglash, Jamiyatdagi o'rni, Mustaqillik, Muammolar, Madaniyat, Anbar Otin, Feministik tahlil, Ayollar va jamiyat

Anbar Otinning "Risolayi siyohdon" asari, qadimgi o'zbek adabiyotida o'zining o'ziga xos uslubi va g'oyaviy yo'nalishi bilan ajralib turadi. Ushbu asar, asosan, ayollarning jamiyatdagi o'rni va roli haqida mulohazalar keltiradi. "Risolayi siyohdon"da ayollar tasviri, ularning ichki dunyosi, ruhiy holati va jamiyatdagi o'z o'rnini anglash borasida chuqur tahlilga olinadi.

Anbar Otin asarda ayollarni ko'proq jamiyatning mulohazali, ijtimoiy va ma'naviy jihatdan shakllanayotgan qismi sifatida tasvirlaydi. Ular, jamiyatda va oilada o'z rolini his etishga, o'zligini topishga intilayotgan shaxslar sifatida aks etadi. Asar, ayollarning faqat tashqi ko'rinishi yoki ijtimoiy rollari bilan cheklanmasdan, ularning ichki holatlari, his-tuyg'ulari va maqsadlari haqida ham gapiradi. Shuningdek, Anbar Otin ayollarni tarixiy va ma'naviy kontekstda, o'ziga

xos shakllarda tasvirlaydi, bu esa o'zbek adabiyotida ayollar mavzusini yangi, modern nuqtai nazardan yoritishga harakat qiladi.

Umuman olganda, "Risolayi siyohdon" asari ayollarning shaxsiyati, ijtimoiy mas'uliyati va ma'naviy yuksalishi haqida chuqur tafakkur uyg'otuvchi asar hisoblanadi.

Anbar Otinning "Risolayi siyohdon" asarida ayollar tasviri juda boy va murakkab. Ayollar jamiyatda o'z o'rnini topishga harakat qilayotgan, ichki kurashlarni boshdan kechirayotgan shaxslar sifatida ko'rsatiladi. Asarda ayollar tashqi ko'rinishidan ko'ra, ularning ruhiy holati, ichki dunyosi va maqsadlariga urg'u beriladi. Otin ayollarni jamiyatdagi asosiy bo'g'inlardan biri sifatida tasvirlaydi, lekin ular o'z o'rnini va imkoniyatlarini to'liq anglashga intilishadi.

Ayollar tasvirining bir nechta asosiy jihatlari mavjud:

1. Ichki dunyo: Ayollar, asarda ko'pincha o'zlarining his-tuyg'ulari, orzulari, va ichki qarashlari bilan tanishtiriladi. Ularning kechinmalari va maqsadlariga asoslanib, jamiyatdagi o'z o'rnini qidirishlari aks etadi. Ayollar ko'proq o'zligini anglash va taraqqiyot sari intilishadi.

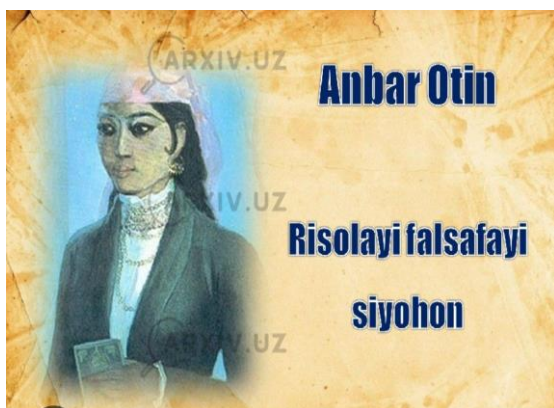
2. Jamiyatdagi o'rni: Ayollar, asarda ko'pincha o'zlariga qarshi kurash olib borayotgan, ba'zida jamiyatning an'anaviy qoidalariga qarshi chiqa olmaslik holatida bo'lgan shaxslar sifatida ko'rsatiladi. Biroq, ularning qattiq iroda va maqsadlari bilan jamiyatdagi o'z o'rnini topish va o'zgarishlarni amalga oshirishga intilishlari tasvirlanadi.

3. Fe'l-atvor va psixologik portretlar: Ayollar ko'pincha ichki dilemmalar, tashvishlar va ziddiyatlar bilan yuzma-yuz kelgan holda ko'rsatiladi. Bu tasvirlar orqali Otin, ayollarning jamiyatdagi o'z o'rnini topishdagi qiyinchiliklarni va ularga qarshi kurashni aks ettiradi.

4. Ma'naviy o'sish: Asarda ayollarning o'z-o'zini anglash va ma'naviy yuksalishlari katta ahamiyatga ega. Otin ayollarni faqat tashqi ko'rinishlaridan emas, balki ruhiy va ma'naviy jihatdan ham tasvirlaydi, bu esa ularni yanada chuqurroq va murakkabroq qahramonlarga aylantiradi.

Shunday qilib, "Risolayi siyohdon" asarida ayollar tasviri juda murakkab va ko'p qirrali, ular nafaqat tashqi ko'rinishi, balki ichki dunyosi, orzulari, hissiyotlari va maqsadlari bilan ham ajralib turadi.

Anbar Otinning "Risolayi siyohdon" asarida ayollar tasviri yana bir qator jihatlar bilan boyitilgan. Ayollar jamiyatdagi o'z o'rnini topish yo'lida ko'plab ichki kurashlar va tashqi to'siqlarga duch keladilar. Ular, faqat tashqi go'zallik yoki an'anaviy ro'llar bilan cheklanmay, o'zligini topish va o'z orzularini amalga oshirishga intiladilar. Ayollar tasviri asar davomida quyidagi qo'shimcha jihatlar

bilan yanada chuqurlashadi:

1. Kuchli iroda va jasorat: Ayollar ko'pincha kuchli iroda va jasoratga ega shaxslar sifatida tasvirlanadi. Ularning kurashi, nafaqat jamiyatning oldida, balki o'zlari bilan ham davom etadi. Otin ayollarning ichki kuchini va jasoratini alohida ta'kidlaydi, ular o'zlari uchun yangi yo'nalishlar yaratishga intilishadi.

2. Ijtimoiy va ma'naviy erkinlik: Ayollar, asarda o'zining ma'naviy erkinligini topishga harakat qiladilar. Ular jamiyat tomonidan belgilangan qoidalarga qarshi chiqishga, ijtimoiy normativlardan chiqishga intiladilar. Shu bilan birga, ularning ichki dunyosi, o'zgarishlarga bo'lgan ehtiyojni ko'rsatadi, bu esa jamiyatdagi ijtimoiy o'zgarishlarga ham yo'naltirilgan bir qadamdir.

3. Empatiya va o'zaro bog'lanish: Ayollar orasida o'zaro yordam, hamdardlik va bir-biriga bo'lgan mehr ko'rsatiladi. Otin ayollarning o'zaro aloqalarida chuqur empatiya va o'zaro bog'lanish elementlarini ta'kidlaydi. Bu, ularning bir-birini tushunish va qo'llab-quvvatlash orqali o'zlarining jamiyatdagi o'rnini topishga intilishlarida muhim rol o'ynaydi.

4. An'anaviy ro'l va o'zgarishlar: Asarda ayollar an'anaviy jamiyat ro'yxatlariga qarshi kurashayotgan va yangicha yo'nalishlarga intilayotgan shaxslar sifatida tasvirlanadi. Ularning o'zgarishga bo'lgan ehtiyoji, zamonaviy qadriyatlarni o'rganish va ilgari surish uchun kurashlarini anglatadi.

5. Ayollar va erkinlik: Otin ayollarni faqat jamiyatning muayyan shartlariga o'zgarish kiritishga intilayotgan shaxslar sifatida ko'rsatadi. Ular o'z orzularini amalga oshirish va shaxsiy erkinlikni topish uchun kurashishadi. Asar, ayollarning o'ziga xos erkinlik va mustaqillikka erishish yo'lidagi azmu shijoatlarini tasvirlaydi.

Shunday qilib, "Risolayi siyohdon" asaridagi ayollar tasviri nafaqat o'zligini izlash, balki jamiyatdagi mavjud normativlarga qarshi chiqish, yangi yo'nalishlar yaratish va ma'naviy erkinlikka erishishga intilishning ramzi sifatida ifodalanadi. Ayollar bu asarda juda ko'p qirrali, kuchli va o'zgarishga moyil qahramonlar sifatida namoyon bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, "Risolayi siyohdon" asarida ayollartasviri, Anbar Otinning o'z davridagi jamiyatda ayollarga nisbatan mavjud bo'lgan turli xil qarashlarni va ularning shaxsiy o'sishdagi kurashini ko'rsatadi. Ayollarning ichki dunyosi, ularning tajribalari va orzulari asarda o'ziga xos tarzda aks etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. "Adabiyotshunoslik asoslari" (Narimonov)
2. "Ayollar tasviri adabiyotda" (Ziyodova)
3. "Adabiyot va sotsiologiya" (A. Rahmon)
- 4.. "Ayol va adabiyot" (S. Qosimova)